

Складові нормальної сили, яка викликає навантаження в контактi:
 F_t , F_r , F_a відповідно – колова, радіальна, осьова сили.

$$F_{t2} = \frac{2 \cdot T_2 \cdot 10^3}{d_{e2}} = \frac{2 \cdot 4.80,5 \cdot 10^3}{185} = 5196, \text{ Н,}$$

Числове значення інших сил в контактi принципово відмінні від аналогічних значень для прямозубих коліс, оскільки залежать від направлення обертального моменту прикладеного до коліс і лінії нахилу зуба. Якщо направлення нахилу зуба праве, а шестірна обертається за годинниковою стрілкою (або направлення ліве, а шестірна обертається проти годинникової стрілки), тоді:

$$\begin{aligned} F_a &= \frac{F_t}{\cos \beta_n} \cdot (tg \alpha \cdot \sin \delta_1 + \sin \beta_n \cdot \cos \delta_1) = \\ &= \frac{5196}{\cos 35^\circ} (tg 20^\circ \cdot \sin 17,6^\circ + \sin 35^\circ \cdot \cos 17,6^\circ) = 4166, \text{ Н;} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} F_r &= \frac{F_t}{\cos \beta_n} \cdot (tg \alpha \cdot \cos \delta_1 - \sin \beta_n \cdot \sin \delta_1) = \\ &= \frac{5196}{\cos 35^\circ} \cdot (tg 20^\circ \cdot \cos 17,6^\circ - \sin 35^\circ \cdot \sin 17,6^\circ) = 1101, \text{ Н,} \end{aligned}$$

3.4.2. Приклад 5. Розрахунок параметрів зубчастої гіпоїдної передачі редуктора

Геометричні розміри коліс передачі в цілому визначають із розрахунку на міцність робочих поверхонь зубів і на попередження зламу зубів. Розрахунок ведуть за формулами для конічних передач. Допустимі напруження приймають такими, як і для зубчастих коліс інших видів [27].

Початкові дані: результати отримані при кінематичному розрахунку трансмісії та параметри, що взяті з технічного завдання на проектування привода

Розрахувати закриту гіпоїдну передачу редуктора при обертовому моменті $T_{вх.0} = 332,5$ Н·м, частоті обертання $n_{вх.0} = 960$ об/хв, $n_{вх.диф} = n_{вих.0} = 223$ об/хв, термін служби $t = 12000$ год. Режим роботи нереверсивний. Навантаження змінне задана циклограма (рис. 3.2.). При пуску навантаження в 1,4 рази більше за номінальне. Редуктор виготовлений в окремому закритому корпусі.

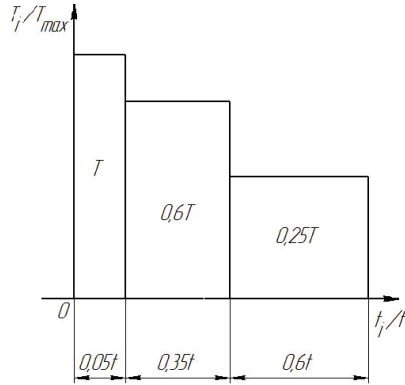

Рис.3.4. Графік змінного навантаження

Розрахунок:

1. Визначити передаточне відношення

$$u = \frac{n_{ex.0}}{n_{ex.диф}} = \frac{960}{223} = 4,3$$

2. Вибрати матеріал зубчастих коліс

Відповідно до навантаження, яке буде діяти та даних редуктора прототипу обирають матеріал для вала-шестерні – сталь 20ХГНМ, для зубчастого колеса – сталь 30ХГТ. Термообробка нітроцементация. за рекомендаціями [16, табл.8.9]:

- для вал-шестерні – твердість поверхні 59...65 HRC, $\sigma_T = 930$ МПа;
- для колеса – твердість поверхні 57...63 HRC, $\sigma_T = 685$ МПа.

3. Визначити еквівалентне число циклів роботи зубчастих коліс редуктора

3.1. Число циклів зміни контактних напружень за весь період роботи:

$$N_{HE} = 60cn \sum \left(\frac{T_i}{T_{ex.0}} \right)^3 t_i,$$

де $c = 1$ – кількість зачеплень для гепойдної передачі;

n – кількість обертів колеса, що розглядається;

T_i – порядковий момент на циклограмі навантаження;

$T_{ex.0}$ – найбільший момент із довгодіючих на циклограмі навантаження;

t_1 – кількість годин, на протязі яких діє навантаження.

$$N_{HE1} = 60 \cdot 1(1^3 \cdot 960 \cdot 0,05 \cdot 12000 + 0,6^3 \cdot 960 \cdot 0,35 \cdot 12000 + 0,25^3 \cdot 960 \cdot 0,6 \cdot 12000) = 93,3 \cdot 10^6 \text{ циклів};$$

$$N_{HE2} = 60 \cdot 1(1^3 \cdot 223,3 \cdot 0,05 \cdot 12000 + 0,6^3 \cdot 223,3 \cdot 0,35 \cdot 12000 + 0,25^3 \cdot 223,3 \cdot 0,6 \cdot 12000) = 14,5 \cdot 10^6 \text{ циклів}.$$

3.2. Число циклів зміни напружень згину за весь період роботи:

$$N_{FE} = 60cn \sum \left(\frac{T_i}{T_{ex.0}} \right)^m t_i,$$

де $c = 1$ – кількість зачеплень для гепоїдної передачі;

n – кількість обертів колеса, що розглядається;

T_i – порядковий момент на циклограмі навантаження;

$T_{ex.0}$ – найбільший момент із довгодіючих на циклограмі навантаження;

t_1 – кількість годин, на протязі яких діє навантаження;

$m = 9$ при термообробці загартовуванні та нітроцементації;

$$N_{FE1} = 60 \cdot 1 \cdot 960(1^9 \cdot 0,05 \cdot 12000 + 0,6^9 \cdot 0,35 \cdot 12000 + 0,25^9 \cdot 0,6 \cdot 12000) = 37 \cdot 10^6 \text{ циклів};$$

$$N_{FE2} = 60 \cdot 1 \cdot 223,3(1^9 \cdot 0,05 \cdot 12000 + 0,6^9 \cdot 0,35 \cdot 12000 + 0,25^9 \cdot 0,6 \cdot 12000) = 8,6 \cdot 10^6 \text{ циклів}.$$

3.3. Розрахувати коефіцієнти довговічності

• контактний коефіцієнт довговічності при дії контактних напружень:

$$K_{HL} = \sqrt[6]{\frac{N_{HO}}{N_{HEi}}},$$

де N_{HO} – число циклів зміни напружень, що відповідає границі витривалості.

Згідно [23, табл. 3.3], при середній твердості поверхні зубів 60 HRC – $N_{HO} = 143 \cdot 10^6$ циклів

N_{HEi} – число циклів зміни напружень за весь період роботи колеса, що розглядається.

$$K_{HL1} = \sqrt[6]{\frac{143 \cdot 10^6}{93,3 \cdot 10^6}} = 1,07;$$

$$K_{HL2} = \sqrt[6]{\frac{143 \cdot 10^6}{14,5 \cdot 10^6}} = 1,46;$$

Значення K_{HL} може набувати значень $1 \leq K_{HL} \leq 2,6$ тому взяти розраховані значення коефіцієнту довговічності.

- Коефіцієнт довговічності при дії напружень згину

$$K_{FL} = \sqrt[m]{\frac{N_{FO}}{N_{FEi}}},$$

де $m = 9$ – при загартовуванні та нітроцементзації;

$N_{FO} = 4 \cdot 10^6$ циклів – число циклів зміни напружень для всіх сталей, що відповідає границі витривалості;

N_{FEi} – число циклів зміни напружень за весь термін служби

$$K_{FE1} = \sqrt[6]{\frac{4 \cdot 10^6}{37 \cdot 10^6}} = 0,78$$

$$K_{FE2} = \sqrt[6]{\frac{4 \cdot 10^6}{8,6 \cdot 10^6}} = 0,92$$

При твердості $H > 350$ НВ $1 \leq K_{FL} \leq 1,63$. Оскільки $N_{FE} > N_{FO}$, взяти $K_{FL} = 1$ для обох коліс.

4. Визначити допустимі напруження

4.1. Допустимі контактні напруження за [16, табл.8.9]:

$$[\sigma]_{HO} = 23HRC_{сер.пов.}$$

$$[\sigma]_{HO1} = 23 \cdot 62 = 1426 \text{ МПа};$$

$$[\sigma]_{HO2} = 23 \cdot 60 = 1380 \text{ МПа}$$

4.2. Допустимі напруження згину [16, табл.8.9]:

$$[\sigma]_{FO1} = [\sigma]_{FO2} = 1000 \text{ МПа};$$

4.3. Допустимі контактні напруження із врахуванням коефіцієнту запасу:

$$[\sigma]_H = K_{HL} [\sigma]_{HO};$$

$$[\sigma]_{H1} = 1,07 \cdot 1426 = 1525,82 \text{ МПа};$$

$$[\sigma]_{H2} = 1,46 \cdot 1380 = 2014,8 \text{ МПа};$$

4.4. Допустимі напруження згину з урахуванням коефіцієнту запасу:

$$\begin{aligned} [\sigma]_F &= K_{FL} [\sigma]_{F0} \\ [\sigma]_{F1} &= 1000 \text{ МПа}; \\ [\sigma]_{F2} &= 1000 \text{ МПа}; \end{aligned}$$

Максимальні допустимі контактні напруження згідно [16, табл.8.9]:

$$\begin{aligned} [\sigma]_{H \max} &= 40HRC; \\ [\sigma]_{H \max 1} &= 40 \cdot 62 = 2480 \text{ МПа}; \\ [\sigma]_{H \max 2} &= 40 \cdot 60 = 2400 \text{ МПа}; \\ [\sigma]_{F1} &= [\sigma]_{F2} = 1520 \text{ МПа}; \end{aligned}$$

5. Проектний розрахунок кінчної зубчастієї передачі

5.1. Оптимальне значення коефіцієнта гіпоїдного зміщення за умови рівності величини повздовжнього та профільного ковзання у зачепленні за даними [27, рис. 24]: $K_E = 0,19$;

5.2 Коефіцієнт збільшення розмірів шестерні згідно [27, рис. 7]: $K = 1,18$ – за умови рівності повздовжнього та профільного ковзання;

5.3. Враховуючи дані та рекомендації [27, с. 16], взяти кут нахилу зуба колеса в середньому перерізі $\beta_2 = 35^\circ$;

5.4. Кут нахилу зуба шестерні у середньому перерізі

$$K = \frac{\cos \beta_1}{\cos \beta_2} \text{ тоді } \beta_1 = \arccos\left(\frac{\cos \beta_2}{K}\right) = \arccos\left(\frac{\cos 35^\circ}{1,18}\right) = 46^\circ$$

5.5. Визначити кути ділительних конусів [16, формула (8.36)]:

$$\operatorname{tg} \delta_2 = u \text{ тоді } \delta_2 = \operatorname{arctg} u = \operatorname{arctg} 4,3 = 76^\circ 55';$$

де $\Sigma = 90^\circ$ – кут перехрещення осей передачі;

5.6. Середній коловий модуль шестерні з умови втомної міцності за напруженнями згину по [28, с. 191]:

$$m'_{m1} = \sqrt[3]{\frac{2T_{ax.0} \cos \beta_1 K_F Y_{F1} Y_\beta}{0,85 [\sigma]_{F1} \cdot \psi_{bd} \cdot z_1^2}},$$

де K_F – коефіцієнт навантаження при розрахунках за напруженнями згину;

Y_{F1} – коефіцієнт форми зуба;

Y_β – коефіцієнт нахилу зубів шестерні;

0,85 – коефіцієнт, який характеризує знижену навантажувальну здатність конічної пори порівняно з циліндричною при розрахунку на міцність при згині;

ψ_{bd} – коефіцієнт ширини вінця відносно зовнішнього діляльного діаметра;

$z_1 = 10$ – число зубів шестерні.

$$K_F = K_{F\beta} K_{Fv};$$

$$K_{F\beta} = 1 + (K_{H\beta} - 1)1,5 = 1 + 0,36 \cdot 1,54;$$

$K_{H\beta} = 1,36$ – коефіцієнт, що враховує нерівномірність розподілу навантаження по ширині вінців при розрахунку на контактну втому. Згідно [16, рис. 8.33 б], при консольному розташуванні шестерні та значенні відношення $K_{be} u / (2 - K_{be}) = 0,7145$, де $K_{be} = 0,285$ – коефіцієнт ширини вінця відносно зовнішньої конусної відстані.

$K_{Fv} = 1$ динамічний коефіцієнт [16, табл. 8.3] при значенні 8-ї степені точності та орієнтовній коловій швидкості по [17, формула 4.37]:

$$v'_m = \frac{n_{ex.0}}{10^3 \cdot c_v} \sqrt[3]{\frac{T_{ex.0}}{u^2}} = \frac{960}{10^3 \cdot 13,25} \sqrt[3]{\frac{332,5 \cdot 10^3}{4,3^2}} = 1,9 \text{ м/с},$$

де $c_v = 13,5$ – за [17, табл. 4.9] для конічної передачі з круговими зубами при термообробці нітроцементациї. $K_F = 1,54 \cdot 1 = 1,54$;

$\psi_{F1} = 3,64 K_{F\beta} K_{Fv}$ відповідно ГОСТ 21354-75 при значеннях коефіцієнта зміщення:

$$x_1 = 2 \left(1 - \frac{1}{u^2} \right) \sqrt{\frac{\cos^3 \beta_1}{z_1}} = 2 \left(1 - \frac{1}{4,3^2} \right) \sqrt{\frac{\cos^3 46^\circ}{10}} = 0,17$$

та еквівалентному числу зубів шестерні для передачі з круговими зубами:

$$2 z_{v1} = \frac{z}{\cos \delta_1 \cos \beta_1} = \frac{10}{\cos 13^\circ 5' \cos 46^\circ} = 30,63;$$

За даними [5, с. 103] $Y_\beta = 1 - \frac{\beta_1}{140} = 1 - \frac{46^\circ}{140} = 0,671$, при значеннях

$\beta \geq 42^\circ$ коефіцієнт нахилу зубів $Y_\beta = 0,7$;

$\psi_{bd} = 0,45 \dots 0,55$ згідно [16, табл. 8.4,] при консольному розміщенні одного з коліс та при твердості обох коліс $H_B \geq 350$. Взяти максимальне значення $\psi_{bd} = 0,55$, так як $u > 3$;

$$m'_{m1} = \sqrt[3]{\frac{2 \cdot 332,5 \cdot 10^3 \cos 46^\circ 1,54 \cdot 3,64 \cdot 0,7}{0,85 \cdot 920 \cdot 0,55 \cdot 10^2}} = 3,48 \text{ мм}$$

5.7. Для передачі з круговим зубом приймається нормальний модуль:

$$m'_{nm} = m'_{m1} \cos \beta_1 = 3,48 \cdot 46^\circ = 2,42 \text{ мм}$$

Остаточно взяти $m_{nm} = 3 \text{ мм}$.

5.8. Зовнішні колові модулі:

$$m'_{te1} = \frac{m_{nm}}{(1 - 0,5K_{be}) \cos \beta_1} = \frac{3}{(1 - 0,5 \cdot 0,285) \cos 46^\circ} = 5,04 \text{ мм};$$

$$m'_{te2} = \frac{m_{nm}}{(1 - 0,5K_{be}) \cos \beta_2} = \frac{3}{(1 - 0,5 \cdot 0,285) \cos 35^\circ} = 4,27 \text{ мм};$$

5.9. Визначити фактичні середні ділильні діаметри:

$$d_{m1} = \frac{m_{nm} z_1}{\cos \beta_1} = \frac{3 \cdot 10}{\cos 46^\circ} = 43,19 \text{ мм}$$

$$d_{m2} = \frac{m_{nm} z_2}{\cos \beta_2} = \frac{3 \cdot 43}{\cos 35^\circ} = 157,48 \text{ мм}$$

5.10. Розрахувати ередні колові модулі:

$$m_{m1} = \frac{d_{m1}}{z_1} = \frac{43,19}{10} = 4,319 \text{ мм};$$

$$m_{m2} = \frac{d_{m2}}{z_2} = \frac{157,48}{48} = 3,66 \text{ мм}$$

5.11. Зовнішні ділильні діаметри за даними [16]:

$$d_{e1} = \frac{d_{m1}}{1 - 0,5K_{be}} = \frac{43,19}{1 - 0,5 \cdot 0,285} = 50,37 \text{ мм};$$

$$d_{e2} = \frac{u_0 \cdot d_{e1}}{k} = \frac{4,3 \cdot 50,37}{1,18} = 188,55 \text{ мм};$$

5.12. Визначити гіпоїдне зміщення:

$$E = \frac{K_e d_{m2}}{2} = \frac{0,19 \cdot 157,48}{2} = 14,96 \text{ мм};$$

$$E_{\max} = 0,15 \frac{(m_{te1} + m_{te2})}{2} \sqrt{z_1^2 + z_2^2} = 0,15 \frac{5,04 + 4,27}{2} \sqrt{10^2 + 43^2} = 30,83 \text{ мм}$$

Значення гіпоїдного зміщення беремо $E = 30 \text{ мм}$.

5.13..Фактичне значення коефіцієнта гіпоїдного зміщення:

$$K_e = 2 \frac{E}{d_{m2}} = 2 \frac{30}{157,48} = 0,38 \text{ мм}$$

6. Розрахувати величин, що визначають взаємне положення зубчастих коліс згідно [27, табл. 2]

6.1. Кути ділильних конусів: $\delta_1 = 13^\circ 5'$; $\delta_2 = 76^\circ 55'$

6.2. Знайти кут між проекцією спільної нормалі і віссю колеса:

$$\theta_2 = \operatorname{arctg} \frac{E}{\frac{d_{m2} \cos \delta_1}{z \cos \delta_2} + \frac{d_{m1}}{2}} = \operatorname{arctg} \frac{30}{\frac{157,48 \cos 13^\circ 5'}{2 \cos 76^\circ 55'} + \frac{43,19}{2}} = 4^\circ 46'$$

6.3. Знайти кут між проекцією спільної нормалі і віссю шестерні:

$$\theta_1 = \arcsin = \left(\operatorname{tg} \theta_2 \frac{\cos \delta_1}{\cos \delta_2} \right) = \arcsin \left(4^\circ 46' \frac{\cos 13^\circ 5'}{\cos 76^\circ 55'} \right) = 20^\circ 59';$$

6.4. Довжина твірної ділильного конуса шестерні:

$$L_1 = \frac{d_{m1}}{2 \sin \delta_1} = \frac{43,19}{2 \sin 13^\circ 5'} = 95,35 \text{ мм};$$

6.5. Довжина твірної ділильного конуса колеса:

$$L_2 = \frac{d_{m2}}{2 \sin \delta_2} = \frac{157,48}{2 \sin 76^\circ 55'} = 80,84 \text{ мм}$$

6.6. Перевірити значення коефіцієнта збільшення розмірів шестерні:

$$K' = \frac{L_1}{L_2} = \frac{95,35}{80,84} = 1,1795 \text{ мм};$$

6.7. Перевірити відхилення від заданого значення коефіцієнта збільшення розмірів шестерні:

$$\Delta = \frac{K' - K}{K} 100\% = \frac{1,1795 - 1,18}{1,18} 100\% = 0,04\% ;$$

6.8. Визначити зовнішні конусні відстані:

$$R_{e1} = \frac{m_{te1} L_1}{m_{m1}} = \frac{5,04 \cdot 95,35}{4,32} = 111,24 \text{ мм};$$

$$R_{e1} = \frac{m_{te1} L_1}{m_{m1}} = \frac{4,27 \cdot 80,84}{3,66} = 94,31 \text{ мм}$$

6.9. Визначити ширину вінця:

$$b'_1 = K_{be} R_{e1} = 0,285 \cdot 111,24 = 31,7 \text{ мм};$$

$$b'_2 = K_{be} R_{e2} = 0,285 \cdot 94,31 = 28,88 \text{ мм}$$

Взяти значення: $b_1 = 32 \text{ мм}$; $b_2 = 29 \text{ мм}$.

6.10. Відстань площини середнього ділильного діаметра колеса до осі шестерні:

$$C_2 = \frac{1}{\sin \Sigma} \left(\frac{d_{m1}}{2} \cos \theta_2 + \frac{d_{m2}}{2} \cos \theta_1 \cos \Sigma \right) =,$$

$$= \frac{1}{\sin 90^\circ} \left(\frac{43,19}{2} \cos 4^\circ 46' + \frac{157,48}{2} \cos 20^\circ 59' \cos 90^\circ \right) = 21,52 \text{ мм}$$

6.11. Відстань площини середнього діаметра шестерні від осі колеса:

$$C_1 = C_2 \cos \Sigma + \frac{d_2}{2} \frac{\cos \theta_2}{\sin \Sigma} = 21,52 \cos 90^\circ + \frac{157,48}{2} \frac{\cos 20^\circ 59'}{\sin 90^\circ} = 73,52 \text{ мм} ;$$

6.12. Орієнтовне значення коефіцієнта несиметричності:

$$C'_E = C_2 1,1 K_e \frac{\text{tg} \delta_2}{\cos \beta_1} = 1,1 \cdot 0,19 \frac{\text{tg} 13^\circ 5'}{\cos 46^\circ} = 0,0696 ;$$

згідно значення C'_E обираємо наступні параметри:

6.13. Середній кут зачеплення: $\alpha_{cp} = 20^\circ$;

6.14. Відхилення кутів зачеплення на протилежних сторонах зубів колеса і шестерні $\Delta \alpha_m = 2^\circ 30'$.

7. Розрахувати зусилля в зачепленні згідно [27, табл. 4]

7.1. Колова сила:

$$F_{t1} = \frac{2T_{\text{ex.0}}}{d_{m1}} = \frac{2 \cdot 332 \cdot 5 \cdot 10^3}{43,19} = 15397,08 \text{ Н};$$

$$F_{t2} = \frac{2T_{\text{ex.диф}}}{d_{m2}} = \frac{2 \cdot 1386,7 \cdot 10^3}{157,48} = 17611,13 \text{ Н};$$

7.2. Радіальна сила:

$$F_{r1} = \frac{F_{t1} (\text{tg} \alpha_{cp} \cos \delta_1 - \sin \beta_1 \sin \delta_1)}{\cos \beta_1} =$$

$$= \frac{15397,08 (\text{tg} 20^\circ \cos 13^\circ 5' - \sin 46^\circ \sin 13^\circ 5')}{\cos 46^\circ} = 4221,82 \text{ Н};$$

$$F_{r2} = \frac{F_{t2} (\text{tg} \alpha_{cp} \cos \delta_2 + \sin \beta_2 \sin \delta_2)}{\cos \beta_2}$$

$$= \frac{17611,13 (\text{tg} 20^\circ \sin 76^\circ 55' + \sin 35^\circ \sin 76^\circ 55')}{\cos 35^\circ} = 19852,83 \text{ Н};$$

7.3. Осьова сила:

$$\begin{aligned}
 F_{a1} &= \frac{F_{t1}(\operatorname{tg} \alpha_{cp} \sin \delta_1 + \sin \beta_1 \cos \delta_1)}{\cos \beta_1} = \\
 &= \frac{15397,08(\operatorname{tg} 20^\circ \sin 13^\circ 5' + \sin 46^\circ \cos 13^\circ 5')}{\cos 46^\circ} = 12050,44 \text{ Н}; \\
 F_{a2} &= \frac{F_{t2}(\operatorname{tg} \alpha_{cp} \sin \delta_2 - \sin \beta_2 \cos \delta_2)}{\cos \beta_2} = \\
 &= \frac{17611,13(\operatorname{tg} 20^\circ \sin 56^\circ 55' - \sin 35^\circ \cos 76^\circ 55')}{\cos 46^\circ} = 4857,37 \text{ Н};
 \end{aligned}$$

8. Перевірний розрахунок передачі на контактну втому за ГОСТ 21354-87 [26]

Розрахунок будемо провести для зубчастого колеса, оскільки з пари зачеплення воно є більш навантажене.

8.1. Колова швидкість:

$$v_2 = \frac{\pi d_{m2} n}{60 \cdot 1000} = \frac{\pi 157,48 \cdot 960}{60 \cdot 1000} = 2,17 \text{ м/с};$$

8.2 Визначити контактні напруження:

$$\sigma_H = Z_M Z_H Z_\varepsilon \sqrt{\frac{F_{t2} K_{H\beta} K_{H\alpha} K_{H\alpha} \sqrt{u_o^2 + 1}}{\theta_H d_{m2} b_2 u_o}};$$

де Z_M – коефіцієнт, що враховує механічні властивості матеріалу зубчастих коліс :

$$Z_M = \sqrt{\frac{E_{np}}{2\pi(1-\mu^2)}} = \sqrt{\frac{2,1 \cdot 10^5}{2\pi(1-0,3^2)}} = 191,69;$$

для сталевих зубчастих коліс: $E_{np} = 2,1 \cdot 10^5$ МПа; $\mu = 0,3$;

$Z_H = 2,13$ – коефіцієнт, що враховує форму спряження поверхні зубів, для коліс з круговими зубами при $\alpha_{cp} = 20^\circ$ та $\beta_2 = 35^\circ$;

Z_ε – коефіцієнт, який враховує сумарну довжину контактних ліній:

$$Z_\varepsilon \sqrt{\varepsilon_\alpha} = \sqrt{\frac{1}{0,82}} = 1,1,$$

$$\text{де } \varepsilon_\alpha = \left[1,88 - 3,2 \left(\frac{1}{z_1} + \frac{1}{z_2} \right) \right] \cos \beta_2 = \left[1,88 - 3,2 \left(\frac{1}{10} + \frac{1}{43} \right) \right] \cos 46^\circ = 0,82$$

$K_{H\beta} = 1,36$ – коефіцієнт, що враховує нерівномірність розподілення навантаження по довжині зуба;

$K_{H\alpha}$ – коефіцієнт, що враховує динамічне навантаження в зачепленні:

$$K_{Hv} = 1 + \frac{W_{Hv} b_2}{F_{t2}} = 1 + \frac{169 \cdot 30}{17611,13} = 1,$$

де W_{Hv} – динамічна надбавка:

$$W_{Hv} = \delta_H g_0 v_2 \sqrt{d_{m2} \frac{u_0 + 1}{u_0}} = 0,01 \cdot 5,6 \cdot 2,17 \sqrt{157,48 \frac{4,3 + 1}{4,3}} = 1,69,$$

де $\delta_H = 0,01$ – коефіцієнт, що враховує вплив виду зубчастої передачі і модифікації профілю головки зубчастого колеса;

$g_0 = 5,6$ – коефіцієнт, що враховує вплив кроків зачеплення, при модулі до 3,55 та 8 степені точності;

$K_{H\alpha}$ – коефіцієнт, що враховує розподіл навантаження між зубами. Для конічних коліс з круговими зубами $K_{H\alpha} = 1$;

θ_H – коефіцієнт виду конічних передач, який залежить від передаточного числа і припрацювання зубів. При твердості H_1 та $H_2 \geq 44 \text{ HRC}$:

$$\theta_H = 0,81 + 1,15 u_0 = 0,81 + 0,15 + 4,3 = 1,455;$$

$$\sigma_H = 191,69 \cdot 2,13 \cdot 1,1 \sqrt{\frac{17611,13 \cdot 1,36 \cdot 1 \cdot 1 \sqrt{4,3^2 + 1}}{1,455 \cdot 157,48 \cdot 30 \cdot 4,3}} = 849,47 \text{ МПа}$$

$$< [\sigma]_{H2} = 1987 \text{ МПа.}$$

9. Перевірний розрахунок на опір втомі зубів при згині за ГОСТ 21354-87 [26],

9.1. Напруження в небезпечній точці при згині зуба:

$$\sigma_{F2} = 2T_{\text{вх.оуф}} Y_{F2} K_{F\beta} K_{Fv} K_{F\alpha} \frac{K_A}{\theta_F d_{m2} b_2 m_{nm}},$$

Де $Y_{F2} = 3,58$ по [16], при $z_{v1} = 231,6$ та $x_2 = 0,17$;

$K_{F\beta}$ – коефіцієнт, що враховує нерівномірність розподілення навантаження по довжині контактних ліній. При консольному розміщенні шестерні та твердості коліс $HV > 350$, $K_{F\beta} = 1,54$;

K_{Fv} – коефіцієнт, що враховує внутрішню динаміку навантаження:

$$K_{Fv} = 1 + \frac{W_{Fv} b_2}{F_{t2}} = 1 + \frac{1,86 \cdot 30}{17611,13} = 1,;$$

де W_{Hv} – питома колова динамічна сила:

$$W_{Hv} = \delta_F g_0 v_2 \sqrt{d_{m2} \frac{u_0 + 1}{u_0}} = 0,11 \cdot 5,6 \cdot 2,17 \sqrt{157,48 \frac{4,3 + 1}{4,3}} = 1,86$$

де δ_F – коефіцієнт, що враховує вплив типу зубчастої передачі і модифікації профілю головки зубчастого колеса, $\delta_F = 0,011$ – із модифікацією зуба;

K_{Fa} – коефіцієнт, що враховує розподіл навантаження між зубами,

$K_{Fa} = 1$ – для конічних коліс з круговим зубом;

K_A – коефіцієнт зовнішнього динамічного навантаження;

θ_F – коефіцієнт виду конічних передач:

$$\theta_F = 0,65 + 0,11u_0 = 0,65 + 0,11 \cdot 4,3 = 1,123;$$

$$\theta_{F2} = 2 \cdot 1386,7 \cdot 10^3 \cdot 3,58 \cdot 1,54 \cdot 1 \cdot 1 \frac{1}{1,123 \cdot 157,48 \cdot 30 \cdot 3} =$$

$$= 976,8 \text{ МПа} < [\sigma]_{R2} = 1000 \text{ МПа}.$$

10. Перевірний розрахунок на міцність зубчастих коліс при дії пікових навантажень

10.1. Контактні напруження при дії пікового моменту:

$$\sigma_{H \max} = \sigma_H \sqrt{K_D} = 849,47 \cdot \sqrt{1,4} = 1005,1 \text{ МПа} < [\sigma]_{F \max} = 2480 \text{ МПа} ;$$

10.2. Максимальне напруження в небезпечній точці при згині зуба під дією пікового моменту:

$$\sigma_{F \max} = \sigma_F K_D = 976,8 \cdot 1,4 = 1367,5 \text{ МПа} < [\sigma]_{F \max} = 1520 \text{ МПа} .$$

Основні параметри й розміри, отримані в результаті розрахунку міцності гіпоїдної передачі представлені на рис. 3.5.

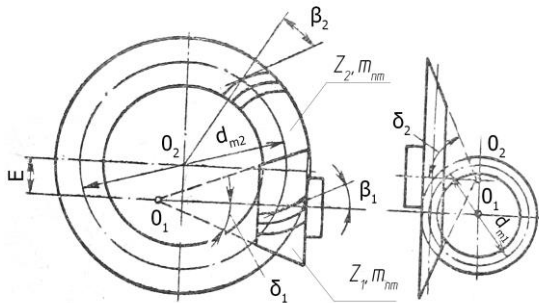

Рис. 3.5. Основні параметри й розміри, отримані в результаті розрахунків міцності гіпоїдних передач